

Sygn. akt IV Cz 127/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w (...) Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Curzydło

Sędziowie SO: Wanda Dumanowska (spr.), A. J.

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2015 roku, w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużniczki A. P. na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) M. M., podjętą w sprawie Km 2193/13, polegającą na wydaniu w dniu 21 sierpnia 2014r. postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego

z udziałem wierzyciela (...) SA w W.

na skutek zażalenia dłużniczki

na postanowienie Sądu Rejonowego w(...)

z dnia 19 listopada 2014 r., sygn. akt I Co 964/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt IV Cz 127/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w (...) oddalił wniosek dłużniczki o obniżenie opłaty egzekucyjnej ustalonej postanowieniem wydanym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...)M. M., w sprawie Km 2193/13, w dniu 21 sierpnia 2014r., o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego. Z uzasadnienie tego postanowienia wynika, iż zdaniem Sądu Rejonowego dłużniczka nie wykazała aby jej sytuacja materialna uzasadniała ten wniosek. Uznał w szczególności, iż nie przemawia za tym fakt podpisania z wierzycielem ugody na spłacanie miesięcznie rat w wysokości otrzymywanego wynagrodzenia. Wskazał też, że okoliczności, które Sąd bierze pod uwagę przy jej obniżeniu w sposób jednoznaczny wynikają z art.49 ust. 10 uksie. Nadto Sąd Rejonowy oddalił wniosek dłużniczki o zawieszenie postępowania egzekucyjnego, wskazując iż nie zachodzą przesłanki z art. 820 i nast. kpc.

Dłużniczka zaskarżyła powyższe orzeczenie zażaleniem, domagając się jego zmiany i uwzględnienia obu wniosków wniosku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 49 ust. 10 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1376 ze zm., zwana dalej uoksie) stanowi, że po rozpoznaniu wniosku, o którym mowa w ust. 7, sąd może, uwzględniając w szczególności nakład pracy komornika lub sytuację majątkową wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów, obniżyć wysokość opłat, o których mowa w ust. 1 i 2. Z literalnego brzmienia tego przepisu wynika, że kryteria oceny zasadności wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej wymienione zostały jedynie przykładowo. Z taką wykładnią omawianego przepisu można by się zgodzić wówczas, gdyby uregulowane zostało jednoznacznie ogólne kryterium oceny zasadności wniosku o obniżenie opłaty. Takiej regulacji jednak brak w art. 49 ust. 10 uoksie. Jednocześnie nie można uznać, że możliwość obniżenia wysokości opłaty egzekucyjnej pozostawiona została swobodnemu uznaniu sądu, który w zależności od okoliczności konkretnej sprawy może przyjąć dowolne okoliczności uzasadniające obniżenie wysokości opłaty.

Przepisy art. 10 ust. 7-10 uoksie są przepisami szczególnymi w stosunku do przepisów określających obowiązek zapłaty opłaty egzekucyjnej oraz wysokość tej opłaty i powinny być interpretowane ściśle. W związku z tym jedynymi kryteriami oceny zasadności wniosku o obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej są nakład pracy komornika oraz sytuacja majątkowa wnioskodawcy i wysokość jego dochodów. Każde z tych kryteriów może stanowić samodzielnie podstawę oceny zasadności wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

Wskazane kryteria mają charakter ocenny, ale przepisu nie można rozumieć w taki sposób, że w każdym wypadku o wysokości opłat egzekucyjnych decyduje nakład pracy komornika lub sytuacja majątkowa wnioskodawcy (zwłaszcza dłużnika) i wysokość jego dochodów. Wysokość opłat egzekucyjnych w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych regulują przepisy art. 49 ust. 1-2 uoksie, zaś przepisy art. 49 ust. 7-9 tej ustawy pozwalają jedynie na obniżenie wysokości opłat, nie zaś na ich samodzielne, indywidualne ustalenie w każdej sprawie egzekucyjnej.

Jak już wyżej wyjaśniono, obniżenie wysokości opłat egzekucyjnych może nastąpić jedynie wyjątkowo. Co więcej opłaty nie służą wyłącznie pokrywaniu kosztu egzekucji prowadzonej przez komornika w konkretnej sprawie, ale ich cel ekonomiczny jest znacznie szerszy. Z przepisów art. 35 k.p.c. w zw. z art. 34 uoksie wynika, że z uzyskanych opłat egzekucyjnych komornik pokrywa koszty działalności egzekucyjnej, które obejmują: 1) koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną; 2) koszty ochrony zajętego mienia i niezbędnej ochrony osobistej oraz ubezpieczenia mienia kancelarii i własnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej; 3) koszty przejazdów w miejscowości będącej siedzibą komornika, korespondencji, obrotu pieniężnego, przewozu drobnych ruchomości niewymagających transportu specjalistycznego; 4) obowiązkowe opłaty na samorząd komorniczy ponoszone zgodnie z przepisami ustawy; 5) inne koszty niezbędne do wykonywania czynności egzekucyjnych oraz czynności przewidziane przepisami ustawy, jeżeli nie są pokrywane w trybie określonym w art. 39 uoksie.

Już tylko pobieżna analiza treści przepisu art. 34 uoksie wskazuje, że pojęcie kosztów działalności egzekucyjnej nie odnosi się do konkretnej sprawy egzekucyjnej, ale obejmuje ogół kosztów szeroko rozumianej działalności egzekucyjnej komornika. Te względy przemawiają przeciwko tezie, że wysokość opłaty egzekucyjnej powinna być każdorazowo i ściśle dostosowana do nakładu pracy komornika w konkretnej sprawie egzekucyjnej.

Podkreślić należy, iż określona w art. 49 uoksie wysokość opłaty jest wysokością opłaty jaka należy się komornikowi za normalny, zwykły przy czynnościach egzekucyjnych nakład pracy. Nakład ten będzie różny w zależności od wskazanego przez wierzyciela sposobu egzekucji, istnienia majątku z którego egzekucja może być prowadzona i szeregu innych czynników zależnych od okoliczności występujących w poszczególnych postępowaniach egzekucyjnych. Zważywszy jednak na słusznie podkreślony przez Sąd pierwszej instancji charakter opłat oraz fakt, że służą one pokryciu kosztów działalności egzekucyjnej komornika, obniżenie z uwagi na nieadekwatność nakładu pracy komornika powinna następować w sytuacjach wyjątkowych np. gdy po wszczęciu postępowania dłużnik wpłacił całość należność bezpośrednio wierzycielowi. Taka wyjątkowa sytuacja nie ma miejsca w rozpoznawanej sprawie, bowiem nie była to jednorazowa wpłata bezpośrednio po zawiadomieniu o wszczęciu egzekucji.

Trafnie też ocenił Sąd pierwszej instancji, że nie zachodzi druga przesłanka umożliwiająca ewentualne obniżenie opłaty. Podkreślić ponownie należy, że opłaty egzekucyjne są szczególnym rodzajem kosztów egzekucji, spełniającym

przede wszystkim funkcję fiskalną, które służą pokryciu kosztów działalności egzekucyjnej komornika. W doktrynie wskazuje się, że dopuszczalność ustalania wysokości opłaty egzekucyjnej przez komornika lub sąd, w tym miarkowania opłaty ustalonej normatywnie, winna mieć charakter wyjątkowy, nie powinna dotyczyć każdego postępowania egzekucyjnego, lecz zostać ustawowo ograniczona tylko do takich spraw egzekucyjnych, w których ustalenie opłaty stosunkowej może następczo pewne trudności. Wysokość poszczególnych stawek opłat egzekucyjnych nie może bowiem pokrywać się z kosztami danego sposobu egzekucji świadczeń pieniężnych, gdyż niezbędne jest przy tym zachowanie finansowej możliwości pokrycia ogólnych kosztów działalności egzekucyjnej (art. 34 i 35), które przekraczają znacznie zwykłą sumę kosztów poszczególnych egzekucji (zob. A. Marciniak, Komentarz do art. 49 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, LexPolonica). Opłaty egzekucyjne służą pokryciu kosztów działalności egzekucyjnej komornika, a nie kosztów danej egzekucji.

Nie ulega wątpliwości, że dłużniczka, powołując się na trudną sytuację finansową, nie wykazała tego w żaden sposób. Z drugiej strony należy wziąć pod uwagę, że to skarżąca doprowadziła do sytuacji, w której konieczne było prowadzenie przeciwko niej postępowania egzekucyjnego a prowadzenie przeciwko niej tego postępowania było celowe i zasadne oraz także to, że dłużniczka zawarła z wierzycielem umowę i określiła w niej wysokość miesięcznych spłat. Trudno w tych okolicznościach uznać, że sytuacja dłużniczki uzasadnia miarkowanie opłaty egzekucyjnej.

W konsekwencji Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, który nie znalazł podstaw do obniżenia opłaty poniżej ustalonej prawem stawki.

Brak również podstaw do uwzględnienia wniosku skarżącej o zawieszenie postępowania egzekucyjnego na obecnym jego etapie. Przepis art. 821 § 1 k.p.c. przewiduje co prawda możliwość zawieszenia na wniosek - w całości lub części - postępowania egzekucyjnego, jeżeli złożono skargę na czynności komornika lub zażalenie na postanowienie sądu, lecz z uwagi na to, iż zażalenie to zostało już rozpatrzone, nadto zaś okazało się bezzasadne, wniosek taki w realiach sprawy nie zasługuje na uwzględnienie.

W tym stanie rzeczy zażalenie, z mocy art. 385 w zw. z art. 397 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c., podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w sentencji.